

Krokomsporten

Arkeologisk utredning

Rödöns socken, Krokoms kommun, Jämtlands län

Kristina Jonsson

RAPPORT – JAMTLI 2020:22
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:
Jamtli
Box 709
831 28 Östersund
Tel. 063 - 15 01 00

© Jamtli 2020

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungkvist

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY, undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

Länsstyrelsens diarienummer: 431-5715-2019, 431-3629-2020

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Bakgrund	1
Undersökningarnas bakgrund och syfte	1
Topografi och fornlämningsmiljö	2
Genomförande och resultat	2
Arkivstudier: historiska kartor.....	2
Fältinventering	3
Administrativa uppgifter.....	4

Figur 1. Översikt över utredningsområdets läge, markerat med röd färg i en blå ring. Underlagskarta från Lantmäteriet (Topografiska webbkartan). Skala 1:100 000.

Sammanfattning

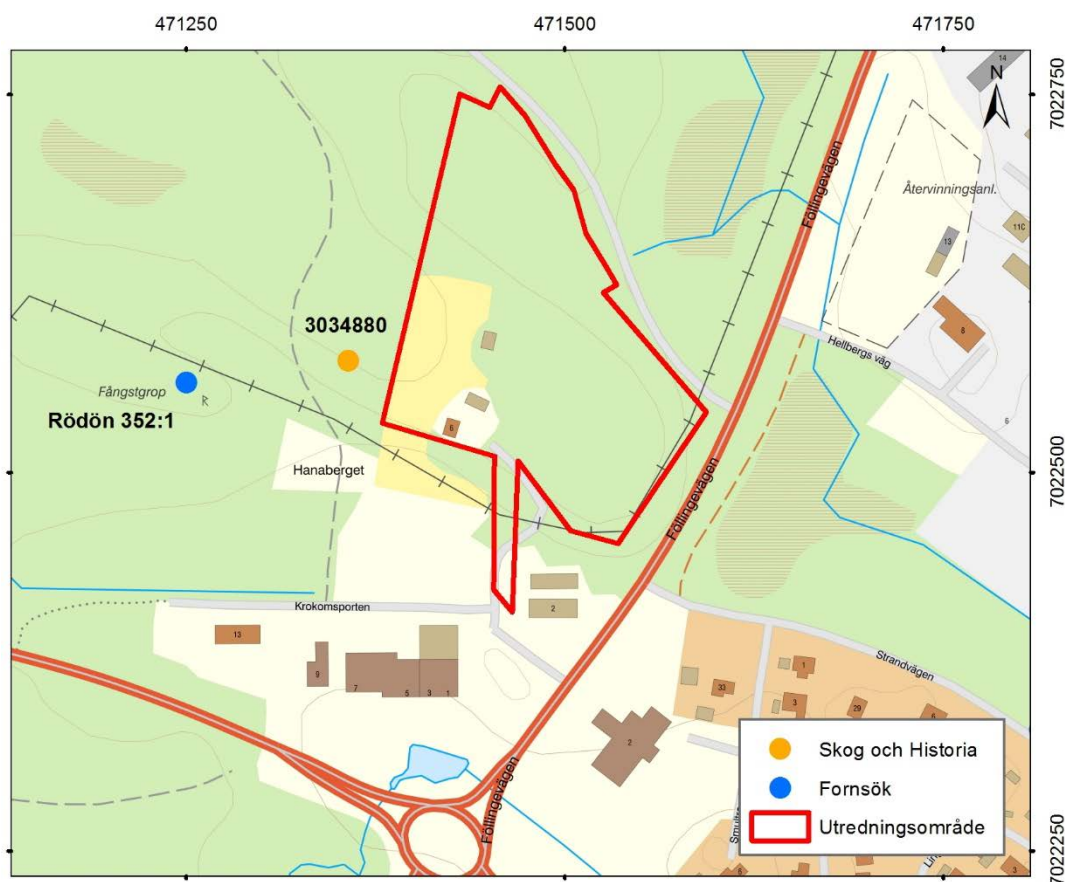
Stiftelsen Jamtli har utfört en arkeologisk utredning inom ett område vid Krokomsporten i Rödöns socken, Krokoms kommun. Undersökningen föranleddes av att Krokoms kommun avser att detaljplanera området. Utredningen bestod i en analys av äldre historiska kartor samt fältinventering. Inga kulturhistoriska lämningar påträffades.

Bakgrund

Undersökningarnas bakgrund och syfte

Med anledning av att Krokoms kommun avser att detaljplanera ett område vid Krokomsporten i avsikt att öppna för fler verksamheter (figurer 1 och 2) har Stiftelsen Jamtli utfört en arkeologisk utredning i enlighet med beslut av Länsstyrelsen i Jämtlands län. Syftet med utredningen var att ta reda på om fornlämningar finns inom området. Inga lämningar var kända vid utredningstillfället, men i nära anslutning har en husgrund från historisk tid registrerats inom projektet Skog och historia (objekt-ID 3034880). Den enda fornlämningen i närområdet utgörs av en fångstgrop (Rödön 352:1/L1946:1095) (figur 2).

Kartstudierna utfördes under augusti månad och fältinventeringen i oktober 2020 av arkeolog Kristina Jonsson som även har sammanställt denna rapport.

Figur 2. Översikt över utredningsområdet med kända lämningar i närområdet markerade. Underlagskarta från Lantmäteriet (Topografiska webbkartan). Skala 1:5 000.

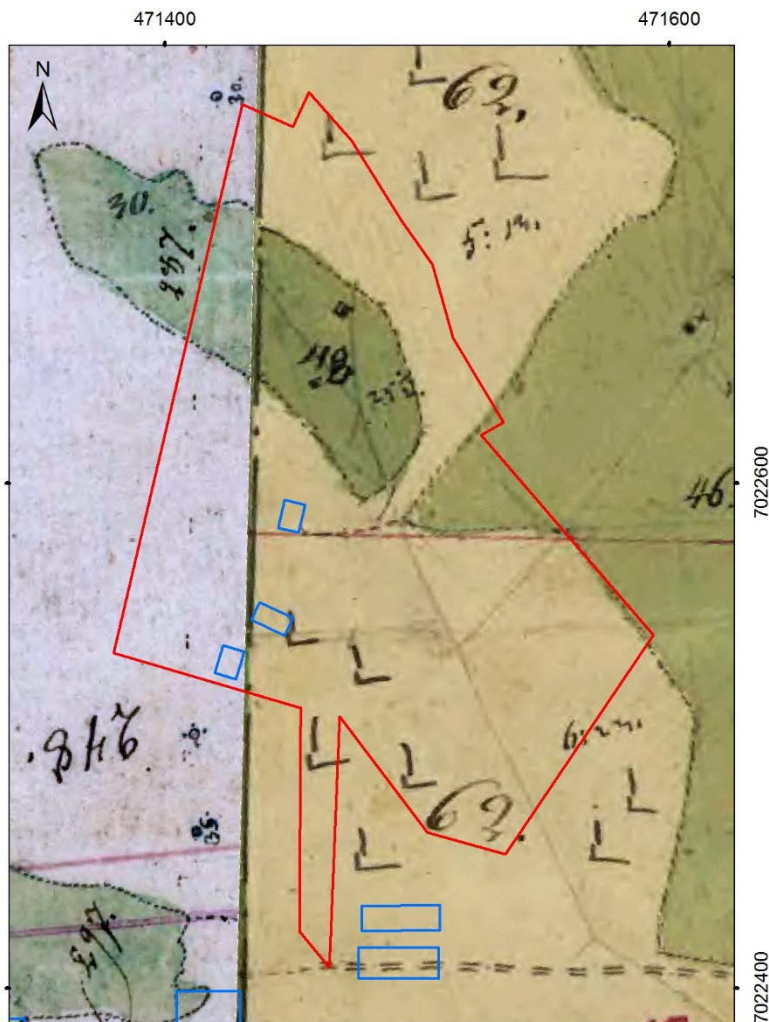
Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet ligger i anslutning till Krokomsporten, ett industri- och handelsområde vid den norra infarten till samhället Krokomsport där väg E14 korsas av vägen mot Rödön i söder och de norra delerna av Krokoms kommun. Ytan består till största delen av gles löv- och barrskogsmark och genomkorsas av en NV-SO löpande åsrygg. I väster finns öppen odlingsmark och en bebyggd gårdstomt (figur 2).

Genomförande och resultat

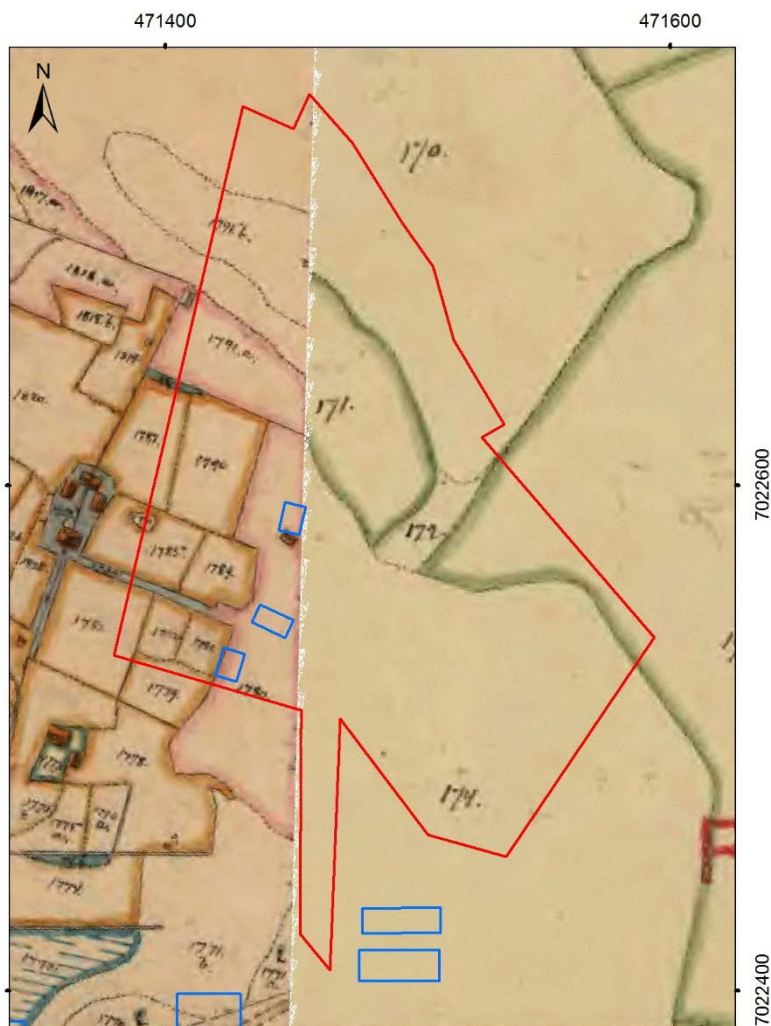
Arkivstudier: historiska kartor

Utredningsområdet berör två byars marker, Kälen och Hissmoböle, vilket innebär att det inte finns kartor som täcker hela området eftersom byarnas marker har karterats separat. De äldsta akterna är från storskiftet 1819 (figur 3). Utöver skogsmark finns slätterängar (grön färg), och inom ängen markerad med nummer 48 ligger en slätterlada.

Figur 3. Utdrag ur storskifteskartor från 1819 över Kälen till vänster (akt 23-RÖD-39) och Hissmoböle till höger (akt 23-RÖD-40). Röd linje visar utredningsområdet, blå rutor dagens bebyggelse. Skala 1:3 000.

I senare kartor från 1800-talets slut har kartorna sämre passning mot varandra eftersom de berör olika förrättningstyper. Laga skiftet genomfördes 1834 i Hissmoböle, och på denna karta ses inga byggnader på slätterängen. I Kälen gjordes skiftet 1894, och från 1895 finns en karta över Hissmoböle framtagen i samband med en hemmansklyvning (figur 4). Den enda bebyggelse som kan ses på dessa kartor är en ekonomibyggnad på Kälen's marker vilken överensstämmer med en idag stående byggnad.

Figur 4. Utdrag ur laga skifteskarta från 1894 över Kälen till vänster (akt 23-RÖD-118) och hemmansklyvningsakt från 1895 över Hissmoböle till höger (akt 23-RÖD-111). Röd linje visar utredningsområdet, blå rutor dagens bebyggelse. Skala 1:3 000.

Fältinventering

Vid inventeringen påträffades inga arkeologiska eller kulturhistoriska lämningar. Inga spår efter den ängslada som finns markerad på Kälen's storskifteskarta kunde lokaliseras.

Administrativa uppgifter

Länstyrelsens diarienummer:	431-4445-2020
Jamtis diarienummer:	106-2020-F5CC
Undersökningstid fältarbete:	14/10 2020
Personal:	Kristina Jonsson
Undersökt yta:	35 000 m ²
Läge och koordinater:	X 7022585, Y 471470
Koordinatsystem:	Sweref 99TM
Höjdsystem:	-
Dokumentationsmaterial:	-
Fynd:	-

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2020

ISSN 1654-2045

- 2020:1 Vattentornet vid Värnamo station – kulturhistorisk utredning
Björn Olofsson
- 2020:2 Arkeologisk undersökning av:
En kolbotten efter resmila (Älvros 749)
En järnframställningsplats (Älvros 750)
Tre fångstgropar (Älvros 755, Älvros 758 och Älvros 760)
Annabell Rahm
- 2020:3 Vid karolinergraven i Rista? Arkeologisk utredning
Kristina Jonsson
- 2020:4 Bostadshus i Lungre. In- och utvändiga åtgärder, 2019
Henrik Ylikoski
- 2020:5 Karlstad C och Vikenpassagen. Järnvägsanknutet kulturarv, 2019
Henrik Ylikoski
- 2020:6 Begravningsplatsen under bogårdsmuren. Analysrapport över arkeologisk undersökning i samband med restaurering av bogårdsmuren vid Frösö kyrka
Anna Engman
- 2020:7 Almdalens fångstgropar. Arkeologisk provtagning och datering av Laxsjö 125, Laxsjö 139 och Laxsjö 101:1 inom fjällägenheten Almdalen 1:1
Annabell Rahm
- 2020:8 Byggnadsminnet Campus A4, byggnad 9. Fasadenovering, 2019
Sara Höglund
- 2020:9 Vindkraftspark Olofsberg. Kulturhistorisk landskapsanalys inför planerad vindkraftspark
Anna Engman
- 2020:10 Besiktning. Hallen 113, By/gårdstomt, Hallen 131, Hamnanläggning, Hallen 20:1, Fångstgrop och Oviken 115:1, Blästbrukslämning
Anna Engman
- 2020:11 Arkeologisk utredning på fastigheterna Brunflo Prästbord 1:12 och Brunflo Prästbord 1:13 2
Annabell Rahm
- 2020:12 Arkeologisk utredning i Hamre, Duved
Annabell Rahm
- 2020:13 Järnvägsbanken Stora helvetet – dokumentation i samband med rivning 2018–2019
Björn Olofsson
- 2020:14 Öxnereds stationsområde – kulturhistorisk utredning
Björn Olofsson
- 2020:15 Besiktning Ås 104:1, Fossil åker, och Ås 104:2, Fäbod
Annabell Rahm
- 2020:16 Fossil åkermark i Löfsåsen. Schaktningsövervakning i närheten av ett ödesböle
Kristina Jonsson

- 2020:17 En fåbodstuga från 1700-talet på Gammalbodarna. Kartering och arkeologisk förundersökning vid Granbotäkten
Kristina Jonsson
- 2020:18 Deponiplatser utefter väg E10. Arkeologisk utredning i samband med anläggandet av deponiplatser längst väg E 10 i Kalix och Överkalix kommuner
Anna Engman
- 2020:19 Matarledning mellan Norra stambanan och Robertsfors inför byggandet av Norrbotniabanan. Arkeologisk utredning steg 1 och 2
Anna Engman
- 2020:20 Marieby kyrka. Målning av tak, 2020
Henrik Ylikoski
- 2020:21 Hede kyrka. Målning av klockstapel, 2020
Henrik Ylikoski
- 2020:22 Krokomsporten. Arkeologisk utredning
Kristina Jonsson